

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudkyň JUDr. Marie Žiškové a Mgr. Jany Jurečkové v právní věci žalobců: 1) O. F., 2) V. F., oba zastoupeni JUDr. Ladislavem Labanczem, advokátem se sídlem Ostrovského 253/3, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, P. O. Box 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2013, č. j. OAM-176/ZA-ZA13-ZA14-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2014, č. j. 41Az 17/2013 – 62,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2014, č. j. 41 Az 17/2013 – 62, byla zamítnuta žaloba, již se žalobci (stěžovatelé) domáhali přezkoumání rozhodnutí žalovaného, kterým byla jako zjevně nedůvodná zamítnuta jejich žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu (zákon č. 325/1999 Sb.).

[2] Stěžovatelé napadají rozsudek krajského soudu z důvodu nezákonnosti dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a nepřezkoumatelnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) s tím, že žalovaný ani soud nezjistili přesně a úplně skutkový stav věci, důkazy, které opatřili, nebyly úplné a napadené rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů. Nedostatečně zjištěný skutkový stav je výsledkem vadného postupu žalovaného i soudu, kteří zjišťovali skutkový stav pouze ve vztahu ke stěžovateli. S druhým stěžovatelem (synem stěžovatelky) nebyl v rozporu se zákonem učiněn pohovor. Prvá stěžovatelka připustila, že v řízení sama uváděla, že druhý stěžovatel, nechce mluvit, neboť se za vše stydí, ale bylo na místě provést důkaz zprávou od psychologa, v jehož péči se stěžovatel nacházel. Pochybení soudu stěžovatelé spatřují i v učiněném závěru, že stěžovatelce ani stěžovateli v případě návratu na Ukrajinu nehrozí vážná újma. Újma hrozí především druhému stěžovateli a to ze strany jeho otce (s nímž je stěžovatelka již rozvedena), který za synem chodil v podnapilém stavu, byl agresivní; stěžovatelka se

domáhala ochrany u státních orgánů, obrátila se na starostu obce a městského strážníka, avšak marně. Ze strany uvedených osob byla odmítnuta s tím, ať si své rodinné záležitosti vyřeší sama. Stěžovatelům hrozí pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu a splňují podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, případně pro udělení azylu humanitárního.

[3] Napadený rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 2. 6. 2014; kasační stížnost byla podána dne 18. 6. 2014, lhůta k podání kasační stížnosti byla zachována.

[4] Kasační stížnost se opírá o důvody uvedené v § 103 s. ř. s., neobsahuje důvody, které by stěžovatelé neuplatnili v řízení před soudem, jehož rozhodnutí je přezkoumáváno. Soud neshledal existenci ani jiných důvodů, pro které by kasační stížnost byla nepřijatelná ve smyslu § 104 odst. 1, 2, 3 s. ř. s. Uzavřel proto, že kasační stížnost je přípustná.

[5] Soud dále posoudil, zda je kasační stížnost přijatelná a dospěl k závěru, že nikoli.

[6] Podle § 104a s. ř. s. je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[7] Soud odkazuje na usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, podle kterého: *„Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedinečně vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přijatelná kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, nebo se týká právních otázek, které soud dosavadní judikaturou řeší rozdílně, případně vyvstanou výjimečné okolnosti, odůvodňující změnu výkladu určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. Přijatelná je rovněž kasační stížnost, pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.“*

[8] S odkazem na citované rozhodnutí soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a jejího syna, ostatně tvrzení v tomto smyslu podaná kasační stížnost postrádá. Krajský soud rozhodl v souladu s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[9] Stěžovatelé uplatňují kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[10] Pokud jde o namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., soud odkazuje na rozhodnutí ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, popř. ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ev. ze dne 8. 2. 2006, č. j. 3 Azs 58/2005-3. V zásadě platí, že *„nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je rozhodnutí, které postrádá základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů, (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalovaných námitek) jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k*

výroku jednoznačné“. Rozsudek krajského soudu v Brně netrpí žádnou z uvedených vad, je zřejmé o jaké věci bylo rozhodováno i jak bylo rozhodnuto, právní závěry rozhodnutí jsou v souladu se zjištěnými skutkovými okolnostmi. Výrok rozsudku logicky vyplývá z jeho odůvodnění. Konkrétní důvody, pro které by měl být rozsudek nepřezkoumatelný, stěžovatelé v podané kasační stížnosti neuvádějí.

[11] Stěžovatelé uplatnili důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Namítali, že při zjišťování skutkové podstaty z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, neboť s druhým stěžovatelem nebyl veden pohovor a nebyl ani proveden důkaz zprávou od jeho psychologa. Byl tak zjištěn skutkový stav pouze ve vztahu ke stěžovateli, ale skutečnost, že stěžovatel může mít odůvodněný strach z pronásledování sám o sobě, nebyla zjištěna spolehlivě. V řízení původně vedeném pohovoru, první stěžovatelka, matka stěžovatele sama výslovně uvedla, že pohovor se stěžovatelem není možno provést, stěžovatel nerad hovoří, nemluví, stydí se, sama by ho nedokázala k výpovědi přimět. V řízení před soudem byl proveden podrobný výslech stěžovatelky a to i za přítomnosti tlumočnicka. Okolnosti, které stěžovatelka uváděla, byly shodné s dříve učiněnou výpovědí. Krajský soud v Brně uzavřel, že výslech druhého stěžovatele by byl zcela nadbytečný a nic nového by jistě nepřinesl, neboť stěžovatel v době, kdy byl původní pohovor prováděn, žil s první stěžovatelkou v České republice již tři roky, byl ovlivněn její výchovou i jejími názory a nelze předpokládat, že by vypovídal něco jiného, než jeho matka. Závěrům krajského soudu nelze přisvědčit.

[12] Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2003, č. j. 5 Azs 9/2003 - 81, *„Nevyslechl-li správní orgán nezletilé žadatele o azyl zastoupené zákonnou zástupkyní (matkou) k důvodům podané společné žádosti o udělení azylu, ačkoliv jsou ve věku, kdy by mohli být schopni vyjádřit skutečnosti rozhodné pro udělení azylu (zde: 13 a 15 let), pak jde o vadu řízení před správním orgánem (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).“* Žalovaný pochybil, když druhého stěžovatele nevyslechl a spokojil se s vyjádřením první stěžovatelky, že syn vypovídat nebude, protože se stydí. Druhého stěžovatele nebylo možno k pohovoru nutit, avšak žalovaný se měl alespoň o jeho vyslechnutí pokusit, a pokud by stěžovatel skutečně vypovídat nechtěl, učinit o tom záznam. Chybný je i závěr krajského soudu, že by stěžovatel jistě vypovídal shodně jako jeho matka. Podle rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2008, č. j. 47 Az 6/2007-93 *„Správní orgán je povinen vycházet při rozhodování ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu (§ 3 správního řádu z roku 2004). Je porušením této zásady, pokud správní orgán opírá rozhodnutí o vlastní hypotézy, v důsledku kterých znevěrohodňuje výpověď žadatele.“* Za situace, kdy výslech druhého stěžovatele žalovaný neprovedl, nelze činit žádné závěry o tom, jak by stěžovatel vypovídal. Soud však dospěl k závěru, že popsaná vada řízení nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. V souladu s předchozí judikaturou, např. rozsudkem ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 – 59, soud konstatuje, že *„[o] vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], se nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo.“* S ohledem na dále odůvodněný závěr soudu, že základní podmínka pro udělení mezinárodní ochrany

v daném případě chybí, neměla uvedená vada řízení vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[13] Stěžovateli namítaná nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení není případná. Konkrétně stěžovatelé uvedli, že vážná újma jim v případě návratu na Ukrajinu hrozí a jsou dány podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Soud konstatuje, že v napadeném rozsudku je námitka stěžovatelů podrobně řešena. Krajský soud dospěl k závěru, že ve věci jde o konflikt znesvářených rodičů, který lze řešit za pomoci příslušných, místních orgánů případně vnitrostátním přesídlením stěžovatelů. Soud odkazuje na rozhodnutí ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, a ze dne 18. 3. 2014, č. j. 2 Azs 19/2013 – 32, s tím, že *„podmínky pro poskytnutí doplňkové ochrany musí být splněny kumulativně, břemeno tvrzení leží na stěžovateli, přičemž nesplnění byt' jediné, zákonem stanovené podmínky vylučuje možnost poskytnutí doplňkové ochrany.“* V případě obou stěžovatelů nebylo zjištěno ničeho, co by odůvodňovalo důvodné obavy, že pokud by se vrátili na Ukrajinu hrozí jim skutečné nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo jejich trestání jako žadatelů o mezinárodní ochranu. Žalovaný provedl zhodnocení politické a bezpečnostní situace, jakož i stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Při svých zjištěních vycházel z Informace MZV ČR ze září 2012, z Infobanky ČTK „Země světa, Ukrajina“. Vycestování žalobkyně rovněž není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Podmínky pro udělení azylu stanovené v § 12 zákona o azylu se vždy vztahují na případy pronásledování cizince za uplatňování politických práv a svobod nebo jeho strachu z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. V případě stěžovatelů nebylo zjištěno, a stěžovatelka ani netvrdila, že by takové obavy byly důvodné. Již od samého počátku stěžovatelka uvádí, že jediným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha ochránit druhého stěžovatele, před nevhodným, až agresivním chováním jeho otce. Stěžovatel nemá k otci vztah, komunikovat s ním nechce, bojí se ho, situace jej natolik poznamenala, že bylo třeba odborné pomoci psychologa.

[14] Soud poukazuje na svá rozhodnutí ze dne 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 – 49, ze dne 6. 11. 2003, č. j. 3 Azs 303/2004 – 79, ze dne 30. 11. 2005, popř. ze dne 26. 9. 2007, č. j. 1 Azs 14/2007 – 83, nebo ze dne 30. 11. 2005, č. j. 7 Azs 90/2005 – 91, z nichž se podává, *„že žalobce uplatňující jako důvod mezinárodní ochrany pronásledování z politických důvodů, musí být schopen relevantně doložit, že konkrétní politický postoj zastává, s tím, že za „pronásledování“ ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, se považuje jen takové jednání, jehož se dopouštějí orgány státní moci nebo osoby, které tuto moc ztělesňují. Tvrzené obavy z vyhržování a násilného jednání ze strany soukromých osob by se tak mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly apod. Případná nižší efektivita ochrany poskytované daným státem před těmito osobami však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“.* V projednávané věci se tvrzené vyhržování a násilné jednání odehrává v rovině rodinných vztahů, nebylo zjištěno a stěžovatelka ani neuvádí, že by agresivní chování otce druhého stěžovatele bylo jakkoli podporováno či organizováno ze strany ukrajinských státních orgánů. Soud uvěřil stěžovateli, že pokus situaci řešit se starostou obce a strážníkem městské policie skončil bezvýsledně, jak však z citovaného rozhodnutí vyplývá, nejedná se

o pronásledování ve smyslu zákona o azylu, i když stěžovatelce nebyla poskytnuta efektivní ochrana. Základní podmínka pro udělení azylu není splněna.

[15] Pokud se stěžovatelé domáhají udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona je třeba uvést, že humanitární azyl je specifickou formou mezinárodní ochrany, jeho účel vymezil soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, podle kterého *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných), u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“* Žádné konkrétní okolnosti, pro které by bylo nehumánní azyl stěžovatelům neposkytnout zjištěny nebyly.

[16] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu řeší všechny námitky podávané v kasační stížnosti, jiné důvody pro přijetí kasační stížnosti k projednání soud neshledává. Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, soud ji jako nepřijatelnou odmítl.

[17] O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2014

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu